

ратурним фестивалям та конкурсам, літературним угрупованням, розвиткові різних родів літератури і дискусивній практиці як письменства, так і його наукових інтерпретацій.

Кожен із нових напрямів та методів має своїх прихильників і противників, майже кожен із них сьогодні проявив і свою обмеженість. Головне ж – структура сучасного знання загалом дає дослідникові можливість обирати певний науковий дискурс і певну методологію. Здається, усвідомивши кризу академічної методології, маємо створити диференційовану, різорієнтовану, з різними інтерпретаційними стратегіями структуру літературної науки, яка спрямована на реальний, а не абстрактний досвід індивіда.

Саме на такому контрасті будуватиметься огляд української драматургії останньої третини ХХ – початку ХХІ ст. М. Ткачук докладно спинається

ся на двох постатях – О. Коломійцеві та Я. Стельмаху.

На думку дослідника, О. Коломійцеві скеровує свій погляд на нетрадиційну драму і вводить до своїх п'єс її елементи. Доказами майстерного світобачення уже в першому творі «Фараони» (1962) слугують побутова фактура п'єси, український національний колорит, жива народна мова, унікальний український гумор. І герої драматурга – не «іконописно-позитивні», як влучно їх характеризує М. Ткачук, а багатогранні особистості.

Драматургії Я. Стельмаха тісно в межах морально-етичної проблематики. Митець аналізує не лише характери, а й інтереси людей, обставини, які їх формують.

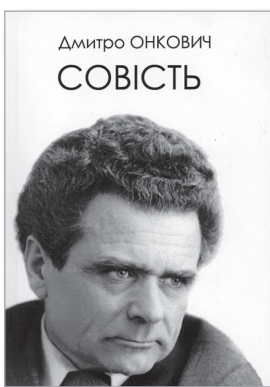
ХХ ст. є справжнім літературним «вибухом» (за образним висловом М. Зубрицької), який, з одного боку, спричинився до лавиноподібного

потоків літературної інформації, а з другого – спровокував безліч її інтерпретацій. З огляду на розмаїття нововідкритих імен і явищ науковці провадять дослідження, зіставляють та порівнюють маловідомі або нові твори українського красного письменства кінця ХІХ – початку ХХІ ст. зі знаковими літературними постатями та феноменами доби.

Монографія М. Ткачука засвідчила, що аналізувати літературні твори – означає вміти відчувати й осмислювати енергетику художнього слова.

Микола ЗИМОМРЯ,
професор
Дрогобицького державного
педагогічного університету
ім. Івана Франка
Наталія НАУМЕНКО,
професор
Національного університету
харчових технологій

До недожитого 80-річчя Дмитра Онковича

Соняшник на балконі

На околиці в новім будинку
Хтось люб'язно сонях прописав.
Він зацвів,
Підвівся в небо гірко –
Аж на дев'ять поверхів краса...
Навіть здалеку його помітно:
Задивляється,
Хто вулицею йде.
Сонях голову схили прівітно –
До землі,
До сонця,
До людей.
Літака над ним почесне коло...
І бджола торкне його чола...
Звідси видно соняхові поле
(Ближчає від міста до села).
Хлопчику у жовтому береті,
Поля-матері вродливий син,
Аж теплішає від тебе на планеті,
Від твоєї вроди,
Від краси.
Звечоріло.
В небі зорям тісно,
І під зорями,
Як зоресійний степ, –
У вогнях рясних велике місто,
Наче поле соняхів, цвіте...

На жаль, свою збірку «Совість», що є квінтесенцією життєвої і творчої філософії автора, Д. Онкович не встиг побачити. Але назвав її саме так. Бо жив по совісті і крізь чисте сито совісті просіював свої слова, діла, помисли. Відтак з'явилися вірші, у яких між рядками – сіль землі. Його око вихоплювало те, за що зачіплюється серцем читач – істотне, людяне, часто-густо болюче. Усе те береш собі в душу. Воно пече, але не обпікає, як великодня свічка, що зроджує надію й дає очищення.

К. Р.

Дніпре, ти – моє серце

Дніпре,
Ти – моє серце.
В спрагу – напийся,
Хочеш – умийся
В чистій,
Прозорій.
В ній плаває сонце,
В ній плавають зорі,
Їх набирай в долоні
Чи зачерпни відерцем.
Дніпре, Дніпре,
Ти – моє лагідне серце.
Човен гойдаєш – люлі,
Як мати дитину – люлі.
Човен пірнув – і виник.
Мов переможець,
Мов іменинник.
Човен гойдаєш в співі,
Ти – моє серце в щасті,
Ти – моє серце в гніві.
Грізний,
Страшний,
Похмурий,
Груди крутезної хвилі
Випнеш супроти бурі.
Хай слиниться берег у піні,
Вислизне галька на сушу...
Гляну в розбурхану душу –
Тільки кипіння,
Клекуче кипіння.

Переказ на тему

Вчителька на дошці записала тему –
І нараз у класі темно...
В школи снарядом вирвало бока –
Рана в небо зіяла.
Отак, як парти,
Рядочком
У класі
Солдати в бинтах лежали.
Стою на порозі,
В пекучій тривозі.
В руках пучечок весняних гілок.
(Для гостинця вдома нічоґісінко не було.)
Поруч мати стояла,
Школа в ранах стогнала.
...За селом
На горбочку
Люди пошепки говорили –
Померлих від ран хоронили.
Могил ряд,
Як в школі парт...
Солдата аж під бороду шинелею вкрили.
Шинель у гудзиках-зірках,
Шинель у чорних дірках...
Звисала рука...
Білі бинти...
Чорна яма...
Плакала мама.
Записали тему.
Класна дошка в чорній рамці.
Чорним сумом огорнуло всіх.
Вчителька здмухнула крейду з пальців.
Закружляв надворі сніг...

Дмитро ОНКОВИЧ